

KO E TOHI 'OE NGA AHI TANGILĀULAU 'A SELEMAIA

1 'Ae kovi 'o Selūsalema ko e me'a 'i he'ene angahala. 12 'Oku ne tangi koe'uhi ko 'ene mamahi, 18 Pea 'oku fakahā 'oku mā'oni'oni 'ae ngaahi fakamaau 'ae 'Otua.

¹Oiau! 'Ae nofo lala pe 'ae kolo
'aia na'e pito 'i he kakai!
Kuo ne hoko 'o hangē ko e fefine kuo mate hono
'unoho!
Ko ia, 'aia na'e lahi 'i he ngaahi pule'anga,
pea hangē ko e 'eiki fefine ki he ngaahi potu
pule'anga,
kuo hoko ia ko e fai tukuhau!

²'Oku ne tangi mamahi 'i he pō,
pea 'oku 'i hono kou'ahe 'a hono lo'imata;
'i he'ene ngaahi kaume'a kotoa pē,
'oku 'ikai ha taha ke fakafiemālie ia:
kuo fai kākā 'a 'ene ngaahi kaume'a kotoa pē kiate
ia,
kuo nau hoko ko hono ngaahi fili.

³ Kuo 'alu 'a Siuta ki he pōpula, koe'uhi ko e
mamahi pea koe'uhi ko e ngāue lahi:
'oku ne nofo mo e hiteni,
'oku 'ikai te ne 'ilo ha fiemālie:
na'e ma'u ia 'e he kau fakatanga kotoa pē 'i he
ngaahi potu lausi'i.

⁴'Oku tangi 'ae ngaahi hala 'o Saione,

koe‘uhi ‘oku ‘ikai ha ni‘ihi ke ha‘u ki he ngaahi
 kātoanga mamafa:
 ‘oku lala hono ngaahi matapā kotoa pē:
 ‘oku mafulu ‘ene kau taula‘eiki,
 ‘oku mamahi‘ia ‘ene kau tāupo‘ou,
 pea ‘oku ne ‘i he kona.

⁵ ‘Oku mā‘olunga ‘a hono ngaahi fili,
 ‘oku tupu lelei hono ngaahi fili;
 he kuo fakamamahi‘i ia ‘e Sihova koe‘uhi ko e lahi
 ‘o ‘ene ngaahi angahala:
 kuo ‘alu ‘ene fānau ki he pōpula ‘i he ‘ao ‘oe fili.

⁶ Pea kuo mole ‘ae hoihoifua kotoa pē mei he
 ‘ofefine ‘o Saione:
 kuo hoko ‘a ‘ene ngaahi hou‘eiki ‘o hangē ko e
 fanga ha‘ate ‘oku ‘ikai ke ‘ilo ha potu ke kai,
 pea kuo nau hola ta‘ehamālohi ‘i he ‘ao ‘o ia
 ‘oku tuli.

⁷ Na‘e manatu ‘e Selūsalema ‘i he ngaahi ‘aho ‘o ‘ene
 mahaki mo ‘ene ngaahi mamahi,
 ‘a ‘ene me‘a mālie kotoa pē ‘aia na‘a ne ma‘u ‘i
 he ngaahi ‘aho ‘i mu‘a,
 ‘aia na‘e tō ‘a ‘ene kakai ki he nima ‘oe fili,
 pea na‘e ‘ikai ha tokoni kiate ia:
 na‘e mamata ‘ae kau fili kiate ia pea nau
 taukae ki hono ngaahi ‘aho tapu.

⁸ Kuo fai kovi lahi ‘e Selūsalema ko ia kuo fetuku-
 tuku ai ia:
 ko kinautolu kotoa pē na‘e faka‘apa‘apa kiate
 ia ‘oku nau manuki ki ai,
 koe‘uhi kuo nau mamata ki he‘ene telefua:
 ‘io, ‘oku ne mafulu pea foki ki mui.

- 9 ‘Oku ‘i hono kapa ‘i kofu ‘ā ‘ene ‘uli;
     ‘oku ‘ikai ha manatu ‘iate ia ki hono
     ngata‘anga;
 ko ia na‘a ne tō hifo fakamanavahē:
 na‘e ‘ikai ‘iate ia ha taha ke fakafiemālie.
     ‘E Sihova ke ke ‘afio ki he‘eku mamahi:
     he kuo fakahikihiki ‘e ia ia, ‘e he fili.
- 10 Kuo mafao ‘ae fili ‘a hono nima ki he‘ene ngaahi
     me‘a lelei kotoa pē:
     he kuo ne mamata na‘e hū ‘ae hiteni ki hono
     potu tapu,
     ‘aia na‘a ke fekau, ke ‘oua na‘a nau hoko atu ki
     ho‘o kakai.
- 11 ‘Oku mafulu ‘a ‘ene kakai kotoa pē, ‘oku nau
     kumi mā,
     kuo nau foaki ‘enau ngaahi me‘a lelei ko e
     me‘akai, ke tokoni ‘ae laumālie:
 “‘E Sihova ke ke ‘afio pea vakai;
     he kuo u hoko ‘o fakalielia.”
- 12 “Ko ha me‘a noa pe eni kiate kimoutolu,
     ‘akimoutolu kotoa pē ‘oku ‘alu ange?
     Vakai, pea mamata, pe ‘oku ai ha mamahi ‘o
     hangē ko ‘eku mamahi,
     ‘aia ‘oku fai kiate au,
     ‘aia kuo fakamamahi ‘aki au ‘e Sihova ‘i he
     ‘aho ‘o hono houhau lahi.
- 13 “Kuo ne fakahifo mei ‘olunga ‘ae afi ki hoku
     ngaahi hui,
     pea ‘oku ne mālohi ki ai:
 kuo ne fola ha kupenga ki hoku va‘e; kuo ne
     fakatafoki‘i au ki mui:
     kuo ne ngaohi au ko e li‘aki mo e vaivai ‘i he
     ‘aho kotoa pē.
- 14 “Ko e no‘o ‘o ‘eku ngaahi angahala, kuo ha‘i ‘aki
     hono nima:

‘oku nau fihi,
 pea ‘oku a‘u hake ki hoku kia: kuo ne pule ke
 hinga ‘a ‘eku mālohi,
 kuo tukuange au ‘e Sihova ki honau nima,
 pea ‘oku ‘ikai te u mafai ke tu‘u hake.

15 “Kuo malaki hifo ‘e Sihova ‘a ‘eku kau tangata
 mālohi kotoa pē,
 ‘i hoku hao‘anga: kuo ne ui ha fakataha kiate
 au ke ta‘omia ‘eku kau talavou:
 kuo molomoloki ‘e Sihova ‘ae tāupo‘ou, ko e
 ‘ofefine ‘o Siuta, ‘o hangē ‘i ha tata‘o‘anga
 uaine.

16 “Koe‘uhi ko e ngaahi me‘a ni ‘oku ou tangi;
 ko hoku mata, ko hoku mata ‘oku tafe hifo ‘i
 he vai,
 koe‘uhi ‘oku mama‘o meiate au ‘ae fakafiemālie
 na‘e totonu ke tokoni hoku laumālie:
 ‘oku li‘aki pe ‘eku fānau,
 koe‘uhi na‘e mālohi mai ‘ae fili.”

17 “‘Oku mafao atu ‘e Saione ‘a hono nima,
 pea ‘oku ‘ikai ha ni‘ihi ke fakafiemālie kiate ia:
 kuo fekau ‘e Sihova kia Sēkope,
 ke takataki ia ‘e hono ngaahi fili:
 ‘oku hangē ha fefine mahaki ‘a Selūsalema ‘iate
 kinautolu.

18 “‘Oku mā‘oni‘oni ‘a Sihova;
 he kuo u fai talangata‘a ki he‘ene fekau;
 ‘oku ou kole kiate kimoutolu ‘ae kakai kotoa pē
 fanongo,
 pea mou vakai ki he‘eku mamahi:

kuo ‘alu ‘eku kau tāupo‘ou mo ‘eku kau talavou ki
he pōpula.

19 “Ne u ui ki he ‘eku kau mamana,
ka na‘a nau kākaa‘i au:
ko ‘eku kau taula‘eiki mo ‘eku kau mātu‘a na‘a nau
tukuange ‘a honau laumālie ‘i he kolo,
‘i he‘enau kei kumi me‘akai ke fakafiemālie
honau laumālie.

20 “Afio mai ‘e Sihova, he ‘oku ou mamahi:
‘oku ngaue mamahi hoku fatu;
kuo liliu hoku loto ‘iate au;
he kuo u fai talangata‘a ‘aupito;
‘itu‘a a ‘oku fakamasiva ‘e he heletā,
pea ‘oku ‘i he loto fale ‘ae mate.

21 “Kuo nau fanongo ‘oku ou mafulu:
‘oku ‘ikai ha taha ke fakafiemālie kiate au,
kuo fanongo ‘a hoku ngaahi fili kotoa pē ki he ‘eku
mamahi;
‘oku nau fiefia koe‘uhi kuo ke fai ia:
he te ke fakahokosia ‘ae ‘aho kuo ke tu‘utu‘uni,
pea te nau hoko pe ‘o hangē ko au.

22 “Tuku ke hoko ki ho ‘ao ‘a ‘enau ngaahi angahala
kotoa pē;
pea ke fai kiate kinautolu, ‘o hangē ko ia kuo
ke fai kiate au,
koe‘uhi ko ‘eku ngaahi angahala kotoa pē:
he ‘oku lahi ‘eku mafulu,
pea ‘oku vaivai hoku loto.”

2

1 ‘Oku tangi ‘a Selemaia ‘i he mamahi ‘o
Selūsalema. 20 ‘Oku ne fakahā ia ki he ‘Otua.

¹ Hono 'ikai 'ufi 'ufi 'e Sihova 'ae 'ofefine 'o Saione
 'aki 'ae 'ao 'i hono houhau!
 Pea fakahifo mei he langi ki māmani 'ae
 nāunau 'o 'Isileli,
 pea ta'emanatu ki hono tu'unga va'e 'i he 'aho
 'o hono houhau!

² Kuo folo hifo 'e Sihova 'ae ngaahi nofo'anga 'o
 Sēkope,
 pea na'e 'ikai te ne manava'ofa;
 kuo ne holoki hifo 'i hono houhau 'ae ngaahi potu
 mālohi 'oe 'ofefine 'o Siuta;
 kuo ne hifo 'akinautolu ki he kelekele:
 kuo ne faka'uli'i 'ae pule'anga mo e ngaahi
 hou'eiki 'o ia.

³ Kuo ne tutu'u 'i hono houhau lahi 'ae nifo kotoa
 pē 'o 'Isileli:
 kuo ne to'o 'a hono nima to'omata'u mei he 'ao
 'oe fili,
 pea ne vela kia Sēkope 'o hangē ko e afi kakaha,
 'aia 'oku faka'auha takatakai.

⁴ Kuo ne teke 'a 'ene kaufana 'o hangē ha fili:
 na'a ne tu'u mai mo hono nima to'omata'u 'o
 hangē ha fili,
 pea ne tāmata'i 'akinautolu kotoa pē na'e hoihoifua
 'i he fale fehikitaki 'oe 'ofefine 'o Saione: na'a
 ne lilingi hono houhau 'o hangē ko e afi.

⁵ Na'e hoko 'a Sihova ke tatau mo e fili:
 kuo ne folo hifo 'a 'Isileli,
 kuo ne folo hifo 'a hono ngaahi fale lelei kotoa pē:
 kuo ne maumau'i 'a hono ngaahi potu mālohi,
 pea kuo ne fakatupu ki he 'ofefine 'o Saione
 'ae mamahi mo e tangi.

6 Pea kuo ne ‘ave fakamālohi ‘a hono fale fehiki-taki,
 ‘o hangē ko ha me‘a ‘oe ngoue:
 kuo ne faka‘auha ‘ae ngaahi potu ‘oe fakataha:
 kuo ngaohi ‘e Sihova ke ngalo ‘ae ngaahi
 katoanga mamafa mo e ngaahi ‘aho tapu ‘i
 Saione,
 pea kuo ne manuki ‘i hono houhau lahi ‘ae tu‘i
 mo e taula‘eiki.

7 Kuo li‘aki ‘e Sihova ‘a hono feilaulau‘anga,
 kuo ne fehi‘a ki hono potu tapu,
 kuo ne tukuange ki he nima ‘oe fili ‘ae ngaahi
 holisi ‘o hono ngaahi fale lelei;
 kuo nau mavava ‘i he fale ‘o Sihova,
 ‘o hangē ‘i he ‘aho ‘oe katoanga mamafa.

8 Kuo finangalo ‘a Sihova ke maumau ‘ae ‘ā ‘oe
 ‘ofefine ‘o Saione:
 kuo ne falō ha afo,
 na‘e ‘ikai te ne ta‘ofi hono nima mei he
 faka‘auha:
 ko ia na‘a ne ngaohi ‘ae tanu mo e ‘ā ke tangi;
 na‘a nau faka‘a‘au ki mui fakataha.

9 Kuo ngalo hifo ‘i he kelekele ‘a hono ngaahi
 matapā:
 kuo ne fesi‘i mo maumau‘i hono ngaahi ‘akau
 songo;
 ‘oku ‘i he kakai Senitaile ‘a hono tu‘i mo hono
 hou‘eiki: ‘oku ‘ikai ha fono:
 ko ‘ene kau palōfita foki ‘oku ‘ikai ke kei ‘ilo ha me‘a
 hā mai meia Sihova.

10 ‘Oku nofo hifo ‘i he kelekele

pea 'oku longo pe 'ae kau mātu'a 'oe 'ofefine 'o
 Saione:
 kuo nau pani efu 'a honau 'ulu;
 kuo nau fakavala 'aki 'akinautolu 'ae
 tauangā'a:
 ko e kau tāupo'ou 'o Selūsalema 'oku nau
 fakatōmape'e honau 'ulu 'o a'u ki he
 kelekele.

- 11 'Oku vaivai 'i he lo'imata 'a hoku mata,
 'oku ngaue hoku fatu,
 'oku lilingi hoku 'ate ki he kelekele,
 ko e me'a 'i he faka'auha 'ae 'ofefine 'o hoku
 kakai;
 koe'uhi 'oku pongia 'ae tamaiki mo e kau val-
 evale 'i he ngaahi hala 'oe kolo.
- 12 'Oku nau pehē ki he'enau ngaahi fa'ē,
 "Kofa'ā 'ae koane mo e uaine?"
 'I he'enau pongia 'o hangē ko e kau kafo 'i he
 hala 'oe kolo,
 'i he 'aho ko ia, 'aia na'e lilingi ai 'a honau
 laumālie ki he fatafata 'o 'enau ngaahi fa'ē.

- 13 Ko e hā te u 'atu ke fakamo'oni kiate koe?
 Ko e hā te u fakatātā 'aki kiate koe 'e 'ofefine 'o
 Selūsalema?
 Ko e hā te u fakatatau mo koe,
 koe'uhi ke u fakafiēmālie 'i koe 'e 'ofefine 'o
 Saione?
 He ko ho'o maumau 'oku lahi 'o hangē ko e lahi:
 ko hai 'e fakamo'ui koe?

- 14 Kuo 'ilo 'e ho'o kau palōfita 'ae ngaahi me'a
 va'inga mo vale koe'uhi ko koe:
 pea na'e 'ikai te nau fakahā ho'o kovi

koe‘uhi ke faka‘afe‘i ho‘o pōpula;
ka kuo nau ‘ilo koe‘uhi ko koe ‘ae ngaahi kikite
loi, mo ngaahi me‘a fakahē.

15 ‘Oku pasi kiate koe ‘akinautolu kotoa pē ‘oku ‘alu
ange;

‘oku nau ‘isa mo kalokalo honau ‘ulu ki he
‘ofefine ‘o Selusalema,
‘o nau pehē, “Ko eni koā ‘ae kolo ‘aia ‘oku ui ‘e he
kakai ko e toulekeleka haohaoa,
ko e fiefia‘anga ‘o māmani kotoa pē?”

16 Kuo fakamanga honau ngutu kiate koe ‘e ho kau
fili kotoa pē:

‘oku nau ‘isa pea fengai‘itaki ‘ae nifo:
‘onau pehē, “Kuo tau folo hifo ia:
ko e mo‘oni ko eni ‘ae ‘aho na‘a tau ‘amanaki ki ai
kuo tau ‘ilo,
kuo tau mamata ai.”

17 Kuo fai ‘e Sihova ‘aia na‘a ne filio‘i;
kuo ne fakamo‘oni ki he‘ene folofola ‘aia na‘a
ne fekau ‘i he ngaahi ‘aho ‘i mu‘a:

kuo ne holoki hifo,
pea na‘e ‘ikai te ne manava‘ofa;
pea kuo ne pule ke fiefia ho fili kiate koe,
kuo ne fokotu‘u ki ‘olunga ‘ae nifo ‘o ho kau
fili.

18 Na‘e tangi honau loto kia Sihova,
‘E ‘ā ‘oe ‘ofefine ‘o Saione,
tuku ke tafe hifo ‘ae ngaahi lo‘imata ‘i he ‘aho
mo e pō, ‘o hangē ha vaitafe:
‘oua na‘a ke malolō; ke ‘oua na‘a tuku ‘e ho kano‘i
mata.

19 Tu‘u hake, pea ke kalanga ‘i he pō,
 ‘i he kamata‘anga ‘oe ngaahi le‘o,
 hua‘i ho loto ‘o hangē ko e vai ‘i he ‘ao ‘oe fofonga
 ‘oe ‘Eiki:
 hiki hake ho nima kiate ia koe‘uhi ke mo‘ui ‘a
 ho‘o tamaiki iiki,
 ‘aia ‘oku mate fiekaia, ‘i he mu‘a hala kotoa pē.

20 “‘E ‘Eiki ke ke vakai pea tokanga kiate kinautolu
 kuo ke fai pehē ki ai.
 ‘E kai ‘e he kau fefine ‘a honau fua,
 mo e tamaiki, ‘oku hanga pe taha ‘a honau
 lōloa?
 ‘E mate tāmata‘i, ‘ae taula‘eiki mo e palōfita ‘i
 he fale tapu ‘o Sihova?

21 “‘Ae kakai talavou mo e mātu‘a ‘oku nau tokoto
 ‘i he kelekele ‘i he ngaahi hala:
 kuo tō ‘i he heletā ‘eku kau tāupo‘ou mo ‘eku
 kau talavou:
 kuo ke tāmata‘i ‘akinautolu ‘i he ‘aho ‘o ho houhau;
 kuo ke tāmata‘i pea ‘ikai manava‘ofa.

22 Kuo ke uiui‘i ‘ae ngaahi fakamanavahē ke kāpui
 au, ‘o hangē ‘i ha ‘aho mamafa,
 ko ia na‘e ‘ikai si‘i ke hao pe toe ha ni‘ihi ‘i he
 ‘aho ‘oe houhau ‘o Sihova:
 ‘akinautolu na‘e fakakofu‘i mo tauhi‘i ‘eau
 kuo faka‘auha ‘e he fili.

3

*1 ‘Oku tangi ‘ae kau fai totonu koe‘uhi ko ‘enau
 ngaahi mamahi. 22 Ko e me‘a ‘i he ‘alo‘ofa ‘ae
 ‘Eiki ‘oku tu‘uma‘u ‘enau ‘amanaki. 37 ‘Oku nau*

fakahā 'ae angatonu 'ae 'Otua. 55 'Oku nau kole 'ae fakahaofi, 64 Mo e tautea ki honau kau fili.

- 1 Ko au ko e tangata kuo mamata ki he mamahi
'i he me'a tā 'a hono houhau.
- 2 Kuo ne tataki au mo 'omi au ki he po'uli,
kae 'ikai ki he maama.
- 3 Ko e mo'oni kuo ne liliu kiate au,
'oku ne liliu hono nima kiate au 'i he 'aho
kotoa.
- 4 Ko hoku kili mo hoku kakano kuo ne ngaohi ke
motu'a;
kuo ne fesi 'i hoku ngaahi hui.
- 5 Kuo ne langa 'i me'a kiate au,
pea kuo ne takatakai au 'aki 'ae kona mo e
mamahi.
- 6 Kuo ne fokotu'u au 'i he ngaahi potu fakapo'uli,
'o hangē ko kinautolu na'e pekia 'i mu'a.
- 7 Kuo ne 'ā 'i takatakai au pea 'oku 'ikai te u fa'a hao
kitu'a:
kuo ne fakamamafa 'a 'eku ha 'i ukamea.
- 8 'O kau ka tangi foki mo kalanga,
'oku ne ta'etokanga 'i 'eku kole.
- 9 Kuo ne 'ā 'i hoku ngaahi hala 'aki 'ae ngaahi maka
kuo tā,
kuo ne fakapiko 'i hoku ngaahi hala.
- 10 Na'a ne hangē ha pea 'oku toitoi kiate au,
pea hangē ha laione 'i he ngaahi potu lilo.
- 11 Kuo ne mimio 'i hoku ngaahi 'alu'anga,
pea kuo ne haehae au fakaikiiki:
kuo ne ngaohi au ke lala pe.
- 12 Kuo ne teke 'a 'ene kaufana,
pea kuo ne fokotu'u au ko e faka'ilonga ki he
ngahau.

- 13 Kuo ne pule ki he ngaahi ngahau 'o 'ene tangai ke 'asi ki hoku ngaahi kongaloto.
- 14 Ko e manuki'anga au ki hoku kakai; pea ko 'enau tā'anga 'i he 'aho kotoa pē.
- 15 Kuo ne fakafonu au 'aki 'ae kona, kuo ne fakakona'i au 'aki 'ae kona'i'i.
- 16 Kuo ne fesi'i foki hoku kau nifo 'aki 'ae kilikili, kuo ne pani au 'aki 'ae efu.
- 17 Pea kuo ke hiki hoku laumālie ke mama'o mei he melino: na'e ngalo 'iate au 'ae monū'ia.
- 18 Pea ne u pehē, "Ko 'eku mālohi mo 'eku 'amanaki kuo 'auha meia Sihova;"
- 19 'I he'eku manatu ki hoku mahaki pea mo 'eku mamahi, 'ae kona pea mo e 'ahu.
- 20 'Oku kei manatu ki ai hoku laumālie, pea 'oku angavaivai ia 'iate au.
- 21 Ko ia 'oku ou fakamanatu ki hoku loto, pea ko ia 'oku ou kei ma'u ai 'ae 'amanaki.
- 22 Ko e me'a 'i he 'alo'ofa 'a Sihova 'oku 'ikai te tau 'auha, koe'uhi 'oku 'ikai ke ngata 'ene manava'ofa.
- 23 'Oku fo'ou ia 'i he pongipongi kotoa pē, 'oku lahi ho'o angatonu.
- 24 'Oku pehē 'e hoku laumālie, "Ko hoku tofi'a 'a Sihova: ko ia te u 'amanaki lelei 'iate ia."
- 25 'Oku lelei 'a Sihova kiate kinautolu 'oku tatali kiate ia, ki he laumālie 'oku kumi kiate ia.
- 26 'Oku lelei ki he tangata ke ne 'amanaki,

- pea ne tatali fakatatoka foki ki he fakamo'ui
meia Sihova.
- 27 'Oku lelei ki he tangata ke ne fua 'ae ha'amo 'i
he'ene kei talavou.
- 28 'Oku ne nofo tokotaha pe, pea 'oku longo pe,
koe'uhi kuo ne fua ia 'e ia pe.
- 29 'Oku ne 'ai hono ngutu 'i he efu,
ko e me'a na'a 'oku kei ai ha 'amanaki.
- 30 'Oku ne tuku hono kou'ahe kiate ia 'oku ne taa'i
ia:
'oku ne pito 'aupito 'i he lau'i kovi.
- 31 He koe'uhi 'e 'ikai li'aki ke lauikuonga 'e Sihova:
32 He kapau te ne fakamamahi,
ka te ne manava'ofa foki 'o fakatatau ki hono
lahi 'o 'ene ngaahi 'alo'ofa.
- 33 He 'oku 'ikai te ne fie tautea,
pe fakamamahi 'ae fānau 'ae tangata.
- 34 Ke laiki 'i hono lalo va'e 'ae ngaahi pōpula kotoa
pē 'o māmani,
35 Ke fakatafe 'ae totonu 'oe tangata 'i he 'ao 'oe
fofonga 'oe Fungani Mā'oni'oni,
36 Ke kākaa'i 'ae tangata 'i hono fakamaau'i
'oku 'ikai lelei ai 'a Sihova.
- 37 Ko hai ia 'oku fakahā, pea 'oku hoko ia,
'o kapau 'oku 'ikai ke fekau 'e Sihova?
- 38 'Oku 'ikai ke 'alu mei he fofonga 'oe Fungani
Mā'olunga 'ae lelei mo e kovi.
39 Ko e hā 'oku lāunga ai 'ae tangata mo'ui,
'ae tangata koe'uhi ko e tautea 'o 'ene ngaahi
angahala?

- 40 Ke tau kumi mo ‘ahi‘ahi‘i hotau ngaahi
‘alu‘anga,
pea toe tafoki kia Sihova.
- 41 Ke tau hiki hake hotau loto mo hotau nima ki he
‘Otua ‘i he ngaahi langi.
- 42 “Kuo mau fai talangata‘a, pea kuo mau
angatu‘u:
‘oku te‘eki ai te ke fakamolemele.
- 43 “Kuo ke ‘u‘ufi ‘aki ‘ae houhau,
pea fakatanga‘i ‘akimautolu:
kuo ke tāmāte‘i pea na‘e ‘ikai te ke manava‘ofa.
- 44 Kuo ke ‘ufi‘ufi koe ‘aki ‘ae ‘ao,
ke ‘oua na‘a ‘asi atu ‘a ‘emau kole.
- 45 Kuo ke ngaahi ‘akimautolu ko e efe mo e ‘oto‘ota
‘i he lotolotonga ‘oe kakai.
- 46 “Kuo mafa‘a ‘ae ngutu ‘a homau kau fili kotoa pē
kiate kimautolu.
- 47 Kuo hoko mai ‘ae manavahē mo e tauhele
kiate kimautolu,
‘ae lala mo e ‘auha.”
- 48 ‘Oku tafe hifo hoku mata, hangē ko e ngaahi
vaitafe,
koe‘uhi ko e ‘auha ‘ae ‘ofefine ‘o hoku kakai.
- 49 “‘Oku tafe hifo ‘a hoku mata,
pea ‘ikai ‘osi,
‘oku ‘ikai si‘i ke tuku.
- 50 Ke ‘oua ke ‘afio mai ‘a Sihova,
pea vakai mei he langi.
- 51 Ko hoku mata ‘oku ne ue‘i hoku loto,
koe‘uhi ko e ngaahi ‘ofefine kotoa pē ‘o ‘eku
kolo.

- 52 “Na’e tuli fakamamahi au ‘e hoku kau fili hangē
ha manupuna,
ta’ehano’uhinga.
- 53 Kuo nau motuhi ‘eku mo’ui ‘i he fale fakapōpula,
pea kuo lī ha maka kiate au.
- 54 na’e melemo hoku ‘ulu ‘i he ngaahi vai;
pea ne u toki pehē, ‘Kuo motuhi au.’
- 55 “‘E Sihova ne u ui ki ho huafa
mei he fale fakapōpula taumama’o.
- 56 Kuo ke fanongo ki hoku le’o;
‘oua na’a ke fufū ho fofonga ki he’eku mānava,
ki he’eku tangi.
- 57 Na’a ke ‘unu’unu mai ‘o ofi ‘i he ‘aho ko ia ne u
ui kiate koe:
na’a ke pehē, “‘Oua na’a manavahē.”
- 58 “‘E Sihova kuo ke langomaki ‘i hoku laumālie;
kuo ke huhu ‘i ‘eku mo’ui.
- 59 ‘E Sihova kuo ke ‘afio ‘i ki he kovi kuo fai kiate au,
fakamaau ‘e koe ‘eku me’a.
- 60 Kuo ke ‘afio ki he’enau lili kotoa pē,
mo ‘enau ngaahi filio ‘i kiate au.
- 61 “‘E ‘Eiki kuo ke fanongo ki he’enau taukae,
pea mo ‘enau ngaahi filio ‘i kiate au;
- 62 ‘ae lounгутu ‘onautolu na’e tu’u hake kiate au,
pea mo ‘enau fakatupu me’a kiate au ‘i he ‘aho
kotoa pē.
- 63 Vakai ki he’enau nofo hifo mo ‘enau tu’u hake;
ko au ko ‘enau ta’anga.
- 64 “‘E ‘Eiki ke ke tuku kiate kinautolu ha totongi,
‘o fakatatau ki he ngāue ‘a honau nima.

- 65 Tuku kiate kinautolu 'ae mamahi 'oe loto,
     'a ho'o mala'ia kiate kinautolu.
- 66 Fakatanga mo faka'auha 'akinautolu 'i he
     houhau
     mei he lalo langi 'a Sihova.

4

*1 'Oku tangilāulau 'a Saione koe'uhi ko hono tofi'a
 kovi. 12 'Oku ne fakahā 'ene ngaahi angahala. 21
 'Oku fakamana 'a 'Itomi. 22 'Oku fakafiemālie 'a
 Saione.*

- ¹ Hono 'ikai kuo hoko 'o nenefu 'ae koula!
     Hono 'ikai liliu 'ae fungani koula!
 'Ae ngaahi maka 'oe potu tapu kuo lilingi
     'i he mu'a hala kotoa pē.
- ² 'Ae ngaahi foha mahu'inga 'o Saione,
     'aia 'oku tatau mo e fungani koula,
 'oku fēfē 'ae lau 'akinautolu 'o hangē ko e ngaahi
     ipu kekelele,
     'ae ngāue 'ae tufunga ngaohi ipu!
- ³ 'To, na'a mo e ngaahi ika lalahi 'oe tahi
     'oku nau 'atu 'ae huhu 'onau fakahuhu honau
     'uhiki:
 ka kuo hoko 'o ta'e'ofa 'ae 'ofefine 'o hoku kakai,
     'o hangē ko e fanga 'ositalesi 'i he toafa.
- ⁴ Ko e 'elelo 'oe tamasi'i huhu 'oku piki ki hono
     'ao'ingutu 'i he fieinu;
     'oku kole mā 'e he tamaiki iiki,
 pea 'oku 'ikai ke tofi 'e ha tangata kiate kinau-
     tolu.

- 5 'Akinautolu na'e fa'a kai lelei 'oku nau paea 'i he ngaahi hala:
 'akinautolu na'e kofu kulokula 'i he'enau tupu hake, 'oku fā'ufua 'ae tu'unga 'oto'ota.
- 6 He 'oku lahi 'ae tautea ki he angahala 'ae 'ofefine 'o hoku kakai 'i he tautea 'oe angahala 'a Sotoma,
 'aia na'e fulihi 'o hangē 'i ha kemo pe taha pea na'e 'ikai fa'a ala 'ae nima ki ai.
- 7 Na'e mā'a lahi hake 'a hono hou'eiki 'i he 'uha hinehina,
 nau nau hinehina lahi 'i he hu'ahuhu,
 ko honau sino na'e kula lahi 'i he ngaahi lupi,
 ko honau ngingila na'e hangē ko e safaia.
- 8 'Oku 'uli'uli honau mata 'i he maka fefie;
 'oku 'ikai ke kei 'ilo'i 'akinautolu 'i he ngaahi hala:
 'oku piki 'a honau kili ki honau ngaahi hui,
 'oku fe'ufe'u ia,
 kuo hoko ia 'o hangē ha va'a 'akau.
- 9 'Oku lelei 'akinautolu 'oku mate 'o tāmata'i 'aki 'ae heletā, 'iate kinautolu 'oku mate 'i he hongē;
 he 'oku faka'au'ausino 'akinautolu ni,
 kuo tāmata'i 'i he'enau masiva 'i he ngaahi fua 'oe ngoue.
- 10 Kuo ta'o 'e he nima 'oe kau fefine anga'ofa 'enau fānau 'anautolu:
 ko 'enau me'akai 'akinautolu 'i he faka'auha 'oe 'ofefine 'o hoku kakai.
- 11 Kuo fai 'e he 'Eiki 'a hono houhau;

- kuo ne hua 'i hono houhau vela,
 pea kuo ne tutu ha afi 'i Saione,
 pea kuo faka'auha ai 'a hono ngaahi tu'unga.
- 12 Na'e 'ikai ke meimei tui 'ae ngaahi tu'i,
 mo e ngaahi kakai 'o māmani,
 'e fa'a hū 'ae kau fili 'i he ngaahi matapā 'o
 Selūsalema.
- 13 Ko e me'a 'i he angahala 'o 'ene kau palōfita,
 pea mo e ngaahi hia 'o 'ene kau taula'eiki,
 'aia kuo lilingi 'ae toto 'oe kau mā'oni'oni 'i
 hono lotolotonga,
- 14 Ko ia kuo nau he 'o hangē ko e kau tangata kui 'i
 he ngaahi hala,
 kuo nau faka'uli'i 'akinautolu 'aki 'ae toto,
 ko ia na'e 'ikai fa'a ala 'ae kakai ki honau ngaahi
 kofu.
- 15 Na'a nau kalanga kiate kinautolu,
 "Mou ō!; 'oku 'uli ia!; 'Alu pe, 'Alu pe, 'oua na'a
 ala!"
 'i he'enau hola, mo 'enau 'alu hēhē, na'a nau pehē
 'i he kakai hiteni,
 "'E 'ikai te nau kei nofo ai."
- 16 Kuo fakamavahevahe 'akinautolu 'e he houhau
 'a Sihova;
 'e 'ikai te ne kei tokanga'i 'akinautolu:
 na'e 'ikai te nau faka'apa'apa'i 'ae kau taula'eiki,
 na'e 'ikai te nau tokoni ki he kau mātu'a.
- 17 Ka koe'uhi ko kitautolu, na'e vaivai hotau mata
 ko e me'a 'i he'etau tokoni va'inga:
 'i he'etau le'o kuo tau le'o ki ha pule'anga, 'aia na'e
 'ikai ke fa'a lava ke fakamo'ui 'akitautilu.

- 18 ‘Oku nau tuli ‘i he ‘etau laka‘anga,
 pea ‘oku ‘ikai te tau fa‘a ‘alu ‘i he ngaahi hala:
 ‘oku ofi hotau ngata‘anga,
 kuo kakato hotau ngaahi ‘aho;
 he kuo hoko hotau ngata‘anga.
- 19 ‘Oku ve‘e vave hotau kau fakatanga ‘i he fanga
 ‘ikale ‘oe langi:
 na‘a nau tuli kitautolu ‘i he ngaahi mo‘unga;
 na‘a nau malumu kiate kitautolu ‘i he toafa.
- 20 Ko e mānava ‘a hotau ava‘i ihu,
 ko e pani ‘o Sihova,
 na‘e mo‘ua ‘i he ‘enau ngaahi luo,
 ‘aia na‘a tau pehē ki ai,
 “‘I he‘ene malu‘i te tau mo‘ui ‘i he lotolotonga
 ‘oe hiteni.”
- 21 Ke ke fiefia mo nekeneka,
 ‘i he fonua ko Usa;
 ‘e a‘u atu kiate koe foki ‘ae ipu:
 he te ke konā koe,
 pea te ke fakatelefua koe.
- 22 Kuo kakato ‘ae tautea ‘a ho‘o hia, ‘e ‘ofefine ‘o
 Saione;
 ‘e ‘ikai te ne toe ‘ave koe ki he pōpula:
 ka te ne ‘a‘ahi ‘a ho‘o hia, ‘e ‘ofefine ‘o ‘Itomi,
 pea te ne faka‘ilo ho‘o ngaahi angahala.

5

*1-22 Ko e tangi mamahi ‘a Saione, ‘i he lotu ki he
 ‘Otua.*

- 1¹ ‘E Sihova, ke ke manatu ki he me‘a kuo hoko kiate
 kimautilu:
 tokanga pea ke ‘afio ki homau taukae.

- 2 Kuo liliu homau tofi'a ki he kau muli,
 'a homau ngaahi fale ki he 'āuhē.
- 3 Ko e kau fa'ē mate mo tamai mate 'akimautilu,
 ko 'emau ngaahi fa'ē kuo hangē kuo mate 'a
 honau ngaahi husepāniti.
- 4 Kuo mau inu vai 'i he totongi pa'anga,
 ko 'emau fefie 'oku fakatau kiate kimautilu.
- 5 'Oku mā'ulalo 'a homau kia ki he fakatanga:
 'oku mau ngāue pea 'oku 'ikai ha mālōlō.
- 6 Kuo mau fekuku nima mo e kau 'Isipite,
 pea mo e kau 'Asilia, ke mau mākona 'i he mā.
- 7 Na'e fai angahala 'a 'emau ngaahi tamai, pea 'oku
 'ikai,
 pea kuo mau fua 'enau ngaahi hia.
- 8 Kuo pule 'ae kau tamaio'eiki kiate kimautilu,
 'oku 'ikai ha ni'ihi 'oku fakahaofi 'akimautilu
 mei honau nima.
- 9 Na'a mau ma'u me'akai 'i he tu'utāmaki 'o 'emau
 mo'ui,
 koe'uhi ko e heletā 'i he toafa.
- 10 Na'e 'uli'uli 'a homau kili 'o hangē ko e
 ngoto'umu,
 ko e me'a 'i he hongē fakamanavahē.
- 11 Na'a nau tohotoho 'ae kau fefine 'i Saione,
 'ae kau tāupo'ou 'i he ngaahi kolo 'o Siuta.
- 12 'Oku tautau 'ae ngaahi hou'eiki mei honau
 nima,
 na'e 'ikai ke faka'apa'apa'i 'ae mata 'oe kau
 mātu'a.
- 13 Na'a nau 'ave 'ae kau talavou ke momosi,
 pea na'e tō hifo 'ae tamaiki 'i he lalo 'akau.
- 14 Kuo 'osi 'ae kau mātu'a mei he matapā,
 'ae kau talavou mei he fasi hiva.
- 15 Kuo 'osi 'ae fiefia 'a homau loto;

- kuo liliu 'a 'emau me'e ko e mamahi.
- 16 Kuo tō 'ae tatā fakatu'i mei homau 'ulu.
'Oiaue 'akimautolu! He kuo mau fai angahala.
- 17 Koe'uhi ko e me'a ni 'oku vaivai homau loto;
koe'uhi ko e ngaahi me'a ni 'oku nenefu
homau mata.
- 18 Koe'uhi ko e mo'unga 'o Saione, 'aia 'oku lala pē,
'oku 'a'eva ai 'ae fanga fokisi.
- 19 'E Sihova, 'oku ke 'afio'i 'o ta'engata,
ko ho 'afio'anga 'oku mei he to'utangata ki he
to'utangata.
- 20 Ko e hā 'oku ke fakangalo'i 'akimautolu 'o
ta'engata,
pea mahu'i meiate kimautolu 'o fuoloa?
- 21 Fakatafoki'i 'akimautolu kiate koe, 'E Sihova,
pea te mau liliu mo'oni;
fakafo'ou homau ngaahi 'aho 'o hangē ko ia 'i
mu'a.
- 22 Ka kuo ke mātu'aki li'aki 'akimautolu;
'oku ke houhau 'aupito kiate kimautolu.

KO E TOHI TAPU KĀTOA
The Holy Bible in the Tongan language of Tonga,
Revised West Version

Public Domain

Language: Tongan

Translation by: James Baxley

Cover and title page artist: Kitione Vailea

Digital editions and layout: Michael Johnson

Web site: <https://ebible.org/ton/>

Translator support: <https://worldoutreach.org/325>

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 13 Dec 2023

2362cc12-5c8d-5627-ad4b-c1c163858892